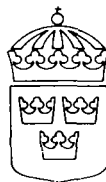

Jordbruksutskottets yttrande

1986/87:1 y

om räkenskapsperiod enligt bokföringslagen

JoU
1986/87:1 y

Till lagutskottet

Lagutskottet har genom beslut den 11 februari 1986 berett jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över motion 1985/86:L239 av Lars Ernestam och Ingela Mårtensson (fp) om ändrade bestämmelser om räkenskapsår i bokföringslagen.

I motionen begärs ändring av 12 § bokföringslagen (1976:125) för att möjliggöra för spannmålsföretagen att förlägga sitt räkenskapsår till perioden den 1 november—den 31 oktober. Motionärerna erinrar om att spannmålshandeln före ikraftträdandet av gällande lag i stor utsträckning använde nämnda räkenskapsår. Numera godtas dock endast räkenskapsår som sammanfaller med jämna tertial samt hel- och halvår. Riksskatteverket har möjlighet att medge annan räkenskapsperiod om synnerliga skäl föreligger, men har avslagit ett flertal individuella ansökningar från spannmålsföretag om dispens i berört hänseende, framhåller motionärerna. Enligt deras mening hämmas spannmålsexporten under november och december, då exportmöjligheterna i övrigt är gynnsamma, av stelbenta bokföringsregler. Spannmålsföretagen måste av kreditkäl ha lager vid bokföringsårets utgång, vilket enligt nu gällande regler inträffar först den 31 december.

Svensk Spannmålshandel, ekonomisk förening, har i skrivelse till utskottet den 18 februari 1986 ställt sig bakom motionärernas förslag. Företrädare för föreningen har inför utskottet vidare utvecklat sin syn på frågan. Svensk Spannmålshandel är en av de sju regleringsföreningarna på jordbrukets område. Regleringsföreningen har efter beslut av riksdagen och efter närmare direktiv av statens jordbruksnämnd bl. a. till uppgift att inlösa och till lägsta möjliga kostnad omhänderta – i praktiken oftast exportera – den spannmål som inte finner marknadsmässig avsättning på hemmamarknaden.

Utskottet behandlar i det följande de aspekter av ärendet som faller inom utskottets beredningsområde.

Av den svenska spannmålsskörden, som under åren 1980–1984 genomsnittligt uppgick till 5,8 miljoner ton, levererades drygt 60 % till spannmålshandeln under månaderna augusti–oktober, medan handeln under årets två sista månader tog emot ytterligare 3–7 %, beroende på sädeslag. Betydande kvantiteter lagras även av lantbrukarna fram till den 1 mars då högsta inlösenpris erhålls. Inlösenpriset för spannmålen fastställs av Svensk Spannmålshandel. Överskottsquantiteterna skall hembjudas till regleringsföreningen den 1 mars. Överskottsproduktionen av spannmål har de senaste åren

uppgått till i runt tal 1,2 miljoner ton per år.

Svensk Spannmålshandel har i sin skrivelse till utskottet framhållit bl. a. följande:

En framgångsrik avyttring av så stora kvantiteter (1,2 miljoner ton) förutsätter en noggrann planering både när det gäller försäljningsverksamheten och den fysiska hanteringen. Världsmarknadspriserna för spannmål, som under tiden fram till början av 1970-talet undergick ytterst små förändringar, har under perioden därefter fluktuerat starkt, bl. a. under inflytande av ändringar i tillgångs- och efterfrågesituationen. För att kunna planera försäljningen och utnyttja det aktuella marknadsläget måste föreningen vid varje tillfälle dels ha god kännedom om överskottets storlek, dels också ha möjlighet att disponera varan. Under kalenderårets sista kvartal är handeln på världsmarknaden i allmänhet som intensivast, exportpriserna fördelaktigast och därmed SSH:s kostnader som lägst.

I princip borde huvuddelen av spannmålsöverskottet lastas ut under perioden fr. o. m. september fram till den tid då issituationen försvårar eller omöjliggör sjöfart med fartyg av den storlek som spannmålsexporten oftast utnyttjar sig av. Då issituationen lättat och de definitiva hembudskvantiteterna är kända skulle därefter återstående kvantiteter säljas och skeppas ut.

En omläggning av bokföringsåret för spannmålshandeln skulle enligt företrädare för regleringsföreningen kunna medföra kostnadsminskningar för spannmålsexporten med minst ett par tiotal miljoner kronor.

Utskottet får för egen del anföra följande.

Spannmålsproduktionen karaktäriseras för närvarande av stora överskott som utgör en besvärande belastning på såväl näringens som landets ekonomi. Det finns enligt utskottets mening all anledning att ta till vara de möjligheter som erbjuds att lindra kostnaderna för omhändertagande av överskottet.

Av den föregående redogörelsen framgår att det med hänsyn till situationen på den internationella spannmålsmarknaden skulle vara fördelaktigt, om huvuddelen av det svenska spannmålsöverskottet kunde lastas ut under höstmånaderna, då priserna är relativt fördelaktiga och innan isläget försvårar utförseln. Gällande bokförings- och kreditregler gör det emellertid ogynnsamt för spannmålshandeln att minska sina lager under den för exporten gynnsammaste tiden. En omläggning av bokföringsåret så att spannmålshandeln tillåts arbeta med brutet räkenskapsår som får omfatta perioden 1 november – 31 oktober skulle enligt utskottets mening vara ägnat att i icke obetydlig mån minska kostnaderna för exporten av spannmålsöverskottet.

Utskottet tillstyrker således, från de synpunkter utskottet har att beakta, en ändring av bokföringslagen som gör det möjligt för spannmålshandeln att lägga om sitt bokföringsår i den riktning som anges i motionen.

Stockholm den 21 oktober 1986

På jordbruksutskottets vägnar

Karl Erik Olsson

Närvarande: Karl Erik Olsson (c), Håkan Strömberg (s), Grethe Lundblad (s), Arne Andersson i Ljung (m), Ove Karlsson (s), Lars Ernestam (fp), Martin Segerstedt (s), Sven Eric Lorentzon (m), Jan Fransson (s), Kerstin Gellerman (fp), Jens Eriksson (m), Åke Selberg (s), Lennart Brunander (c), John Andersson (vpk) och Leif Marklund (s).